

Prædiken til Mariæ bebudelsesdag 2020 ved domprovst Jens Torkild Bak.

- Søndagens salme: *Nu kom der bud fra englekor*, Den Danske Salmebog nr. 71.
- Søndagens tekst: Lukasevangeliet kapitel 1, vers 46-55:

Da sagde Maria:

*”Min sjæl ophøjer herren,
og min ånd fryder sig over Gud, min frelser!
Han har set til sin ringe tjenerinde.
For herefter skal alle slægter prise mig salig,
thi den Mægtige har gjort store ting mod mig.
Helligt er hans navn,
og hans barmhjertighed mod dem, der frygter ham,
varer i slægt efter slægt.
Han har øvet vældige gerninger med sin arm,
splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker;
han har styrtet de mægtige fra tronen,
og han har ophøjet de ringe;
sultende har han mættet med gode gaver,
og rige har han sendt tomhændet bort.
Han har taget sig af sin tjener Israel
og husker på sin barmhjertighed,
som han tilsagde vore fædre –
mod Abraham og hans slægt til evig tid.” Amen.*

Alle må i disse dage og uger indrette sig på nye måder at fungere på, privat og arbejdsmæssigt. Det mærkes i snart sagt enhver sammenhæng. Således har skype-møderne omsider indhentet den sidste rest af os digitale indvandrere, der ellers har bedt til at blive udfaset fra arbejdsmarkedet, inden netop det skulle ramme os, men nu må erkende, at vi bortset fra de kedelige omstændigheder, der har ført os dertil, kan spare både transporttid, benzin og fastfood med den mødeform. Familien, telefonen og det nationale sammenhold er på kort tid blevet genopfundet.

Politikerne samarbejder offentligt i gensidig respekt, nabo hjælper nabo, en søndagsstille ro har lagt sig hen over store dele af byen, og der bliver under iagttagelse af betryggende afstand talt mere hen over hækken, end det har været tilfældet i flere år, nu udlandsrejserne midlertidigt er sat på stand by, og store dele af befolkningen har fået besked på at holde sig hjemme.

Situationen har med andre ord også sine livsbekræftende sider. Som medicinhistorikeren Adam Bencard udtalte til Kristeligt dagblad forleden: *Det er grundmenneskeligt, at vi støtter hinanden, når vi står over for epidemier som denne. Der er et større samfundssind, når samfundets strukturer er truet, og dagligdagen er sat ud af kraft.* Det bør ikke tages som en selvfølge. Det er al taknemlighed værd, at det åbenbart er samfundssindet og ikke rovdyrinstinktet, krisen kalder frem i os. Selv naturen synes at være indstillet på at bakke op. Efter igennem et halvt år at have pisket os hjerteløst og uden ophør med regn og blæst, synes den i løbet af de seneste dage at have forstået situationens alvor og erkendt, at også den må yde sit bidrag til at holde vores humør oppe, hvis vi skal gøre os håb om at komme godt igennem det her.

Det ændrer naturligvis ikke ved den omstændighed, at hele situationen er fyldt med stor uvished. Det ændrer ikke ved, at rigtigt mange mennesker, sammen med den almindelige frygt for corona-smitten, er bekymrede for, om de har et liv på den anden side af epidemien – et liv i den helt konkrete betydning af: et eksistensgrundlag og et levebrød. Eller om den økonomiske krise, der er fulgt i kølvandet, vil vise sig permanent at have gjort det af med arbejdspladsen eller eventuelt den forretning, de selv møjsommeligt har bygget op og kæmpet for. Det er selvsagt tunge spekulationer, der lægger sig oveni de helbredsmæssige. Vi læste i dagens tekst ordene fra Marias takkesang til Gud, da hun erfarer, at Han overraskende har udset sig hende, som ikke er noget, til at være bærer af verdens håb og føde Guds søn: *Han har set til sin ringe tjenerinde... Han har øvet vældige gerninger med sin arm, splittet dem, der er hovmodige i deres hjertes tanker; han har styrtet de mægtige fra tronen, og han har ophøjet de ringe; sultende har han mættet med gode gaver, og rige har han sendt tomhændet bort.* Selv for den, der måske normalt ikke er til sinds at istemme polemikken imod de mægtige og de rige, er det umuligt at overhøre den omsorg, der her kommer til orde særligt i forhold til dem i den anden ende af samfundet, dem som i Maria her har fået en stemme, dem med de mere usikre livsvilkår, dem hvis arbejdskontrakt er uden faldskærm og gyldne håndtryk, og hvis udsathed i det hele taget viser sig, hver gang krisen kradser. Så er det godt, vi lever i et land, der har indrettet sig således, at fællesskabet træder til, når det kniber for den enkelte. Kun må vi håbe, at borgfreden og den gode tone holder, når regningen skal betales. Alt andet vil ikke være klædeligt.

For det har naturligvis også været diskuteret de seneste dage, regningens størrelse. Om det trods alt ikke kan blive for høj en pris, vi kommer til at betale økonomisk ved at sætte samfundet på vågeblus for at redde et antal liv. Nej, svarede teologen og etikprofessoren Svend Andersen forleden på det spørgsmål, ligeledes til Kristeligt Dagblad. Eller rettere, det er en diskussion der ikke giver særlig god mening, og når den ikke gør det i vores tilfælde, skyldes det naturligvis, at det kristne evangelium har præget os med en forpligtelse på medmennesket og en forståelse af det enkelte menneskes ubetingede betydning. Det kristne fokus på individets ubetingede betydning er siden blevet til en almen europæisk etik, tilføjede Svend Andersen og anførte som eksempel filosofen Immanuel Kant, når nemlig Kant fastslår, at mennesket har værdighed, men ikke en pris (som man kan begynde at tinge om).

Marias takkesang melder sig som en glædesspreder i den tunge del af kirkeåret, hvor vi ellers skridt for skridt følger Jesu vej mod kors og død. Ligesom foråret de seneste dage er kommet med sol og varmegrader i en trykket tid.

Der er en lille detalje, jeg personligt savner i Marias takkesang. En detalje i form af en sætning, vi desværre kun får med på Mariæ bebudelses dag i de ulige år, hvor teksten nemlig handler om det forudgående møde mellem Maria og ærkeenglen Gabriel, hvor Maria får beskeden om, at hun skal føde Guds søn, og til slut kvitterer for beskeden med ordene: *Se, jeg er Herrens tjenerinde. Lad det ske mig efter dit ord.* Det er stort og smukt sagt. Her melder Maria sig som tjenerinde for verdens håb. Men jeg spørger, om det ikke netop er det, vi som kristne alle er kaldede til at være sammen med Maria, og særligt i tider og situationer hvor så meget forekommer bekymrende – kaldede til at være bærere af håbet? Og ligesom det ikke for os giver mening at diskutere prisen på et menneskes liv, skal vi i forbindelse med den opgave heller ikke hverken ved sygesengen eller på samfundsniveau begynde at diskutere, om situationen er et håb værd, eller hvad det håb nærmere skulle gå ud på og have af udsigter for sig. Håbet er ikke alene en gave, men også en evangelisk pligt, og det skal leves ubetinget.

Det kan så i øvrigt friste til yderligere at spørge, om den krise, vi på forskellige fronter gennemlever i øjeblikket, ikke også kan føre noget godt med sig. Mange af os går i hvert fald rundt og siger til hinanden, at verden ikke vil være den samme bagefter, og det behøver nødvendigvis ikke kun at være dårligt. Her meldte den politiske reporter Hans Mortensen sig dog som sand pessimist på forsiden af Weekendavisen i forrige uge. Hvor han bl.a. gjorde opmærksom på, at end ikke den regeringschef, som det lykkes at føre sit land godt igennem en krise, kan være sikker på at blive belønnet af vælgerne, der hurtigt vender tilbage til gamle dagsordener:

Det er i den sammenhæng værd at kigge på Frederikssens norske partifælle Jens Stoltenberg. I 2011 kiggede hele verden med beundring på hans ageren efter attentatet på Utøya. Tre år senere tabte han regeringsmagten. Længere tilbage i historien tabte britiske Winston Churchill det første valg efter at have ført nation sejrende gennem en verdenskrig. For selv om politik for en tid skifter karakter, kommer den en dag til at ligne sig selv, og vælgerne vil få almindelige dagligdags prioriteter tilbage.

Men her tænker jeg dog, at man ikke på forhånd – uanset hvor erfaringsbelastet, man er blevet – skal fraskrive sig nogen god forandrings mulighed, hverken på det menneskelige, personlige eller verdslige område, men i alle sammenhænge med evangeliet holde fast i håbets tilgang. Glædelig søndag! Amen.

Lad os bede!

Vi beder for de bekymrede og syge og for dem, som ingen beder for. Vi beder for vores familie og alle, vi holder af. Vi beder dig, gode Gud, være hos dem, som ingen har hos sig, og vær også hos os, der har alt, men mangler visdom. Hold os fast ved håbets liv og gør det særligt de dage, hvor vi ikke længere kan se os selv i det.

Fader vor, du som er i himlene! Helliget vorde dit navn, komme dit rige, ske din vilje som i himlen således også på jorden; giv os i dag det daglige brød, og forlad os vor skyld, som også vi forlader vores skyldnere, og led os ikke i fristelse, men fri os fra det onde. Thi dit er riget og magten og æren i evighed. Amen.

Herren velsigne dig og bevare dig! Herren lade sit ansigt lyse over dig og være dig nådig! Herren løfte sit åsyn på dig og give dig fred! Amen

Kære læser, kære menighed

Det er meget mærkeligt ikke at være sammen i kirkens rum og i så mange andre sammenhænge.

Hvis der er nogen, der har brug for at tale med mig, er man velkommen til at kontakte mig på mobil nr. 24 27 01 41 eller skrive til mig på jtb@km.dk

Ligesom man naturligvis er velkommen til at kontakte mine kolleger Torben Bramming og Signe von Oettingen på henholdsvis tb@km.dk/ 21 85 23 81 og siv@km.dk / 21 51 17 75.

Jeg ønsker alle en god søndag!

Venlig hilsen

Torkild Bak